

fréttabréf **bssl**

EFNI BRÉFSINS:

Skýrsluhald nautgripa-ræktarinnar 2009.....	2
Innköllun veiðiskýrslna	2
Tilkynning frá yfirdýralækni til hrossaeigenda.....	3
Niðurstöður skýrsluhalds 2009 og verðlaunaveiting	3
Við áramót	4
Kynbótasýningar 2010.....	4

Á DÖFINNI:

- **18.-19. feb.**
Fræðing landbúnaðarins
- **20. feb.**
Bygginga hrossa, námskeið í Hestamiðstöðinni Dal í Mosfellssveit kl. 10.00-16.00
- **21. feb. 2010**
Hæfileikar hrossa, námskeið í Rangárhöllinni v/Hellu kl. 10.00-17.00
- **24. feb. 2010**
Nautgriparæktarfundur og verðlaunaveiting, Árhúsum á Hellu, kl. 13.30
- **24. feb.**
Deildarfundur SS í Skeiða-, Gnúpverja- og Hrunamaðnaðeildum, Félagsh. Árnesi kl. 21.00
- **25. feb.**
Deildarfundur SS í Öræfa-, Hörgslands-, Kirkjubæjar-, Skaftártungu- og Álfavers- og Meðallandsdeildum, Klaustri kl. 21.00
- **27. feb.**
Stofnfundur Suðurlandsdeildar SUB, Árhúsum, Hellu kl. 20.30

Próunar- og jarðabótaverkefni 2010 Umsóknarfrestur er til 1. mars n.k.

Styrkir verða veittir til neðangreindra próunar- og jarðabótaverkefna á árinu 2010. Umsóknir þurfa að berast Búnaðarsambandinu fyrir 1. mars n.k. Umhverfis og próunarverkefni garðyrkju og verkefni tengd búfjárhaldi og vinnuaðstöðu.

Sami umsóknarfrestur er vegna styrkja út á vatnsveitur á lögbýlum úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaganna og styrkja út á lýsingarbúnað í gróðurhúsum úr aðlögunarsamningi garðyrkjunnar.

Umsóknareyðublað og reglur er hægt að nálgast á heimasíðu Búnaðarsambandsins (www.bssl.is) eða skrifstofum þess. Athugið að nauðsynlegt getur verið að leita aðstoðar ráðunautar við vinnslu umsókna, t.d. við hönnun og kostnaðaráætlun.

Áfram verða veittir styrkir út á eftirtalda flokka, en ekki þarf að sækja um nú, heldur þegar framkvæmdinni er lokið, í sumar eða n.k. haust:

Endurræktun vegna aðlögunar að lífrænum búskap, viðhald framræslu lands vegna ræktunar, kölkun túna og jarðrækt.

Vegna fjárskorts verða ekki lengur veittir styrkir til umhverfis og fegrunaráttaks í sveitum og til landnýtingaráætlana. Jafnframt er úr minni fjármunum að spila í önnur próunar- og jarðabótaverkefni.

SUB á Suðurlandi

Eins og flestum er kunnugt voru Samtök ungra bænda stofnuð þann 23. október á síðasta ári. Stofnfundurinn fór fram í Dalabúð fyrir vestan og skráðu rúmlega 100 manns sig sem stofnfélaga.

Helstu markmið samtakanna er að greiða fyrir og efla nýliðun í landbúnaði, bæta ímynd landbúnaðarins, efla og styrkja íslenskan landbúnað, efla félagsstarf meðal ungra bænda og standa vörð um menntun og rannsóknarstarf í landbúnaði.

Allt ungt fólk á aldrinum 18 til 35 ára getur orðið aðilar að samtökunum, ekki er skilyrði að vera starfandi bóndi, einungis að hafa áhuga á málefnum landbúnaðar og landsbyggðarinnar.

Eitt af fyrstu verkum nýrra samtaka er að stofna landshlutadeildir og stendur það til núna hér á Suðurlandi. Stofnfundurinn verður haldinn í Árhúsum á Hellu þann 27. febrúar næstkomandi og hefst fundurinn kl. 20.30. Við hvetjum sem flesta til að mæta til að gera stofnun Suðurlandsdeildar SUB sem glæsilegasta.

Undirbúningsnefnd

Á ferð um V- og A-Skaftafellssýslu

Nú er að koma að því að Halla Eygló Sveindóttir, hrossaræktarráðunautur BSSL verði á ferðinni í V- og A-Skaftafellssýslu. Þeim sem hafa áhuga á að fá hana í heimsókn til að skoða unghross, taka DNA-sýni eða örmerkja er bent á að hafa samband í síma 480-1800 eða senda tölvupóst á netfangið halla@bssl.is. Einnig geta Austur-Skaftafellingar sett sig í samband við Grétar Má í síma 470-8088 eða sent tölvupóst á netfangið gretar@bssl.is. Nánari tímasetning verður ákveðin þegar kemur í ljós hverjir vilja nýta sér þessa þjónustu.

Skýrsluhald nautgripæræktarinnar 2009

Þátttakan jókst en afurðir minnkuðu lítillega

Uppgjöri skýrsluhalds nautgripæræktarinnar fyrir árið 2009 er nú lokið. Afurðir hér á Suðurlandi minnkuðu heldur milli ára annað árið í röð. Þannig reyndust meðalafurðir á árskú 2009 vera 5.440 kg samanborið við 5.490 kg árið áður. Sömu þróun má sjá landsvísu þar sem afurðir minnkuðu um 84 kg/árskú, úr 5.442 kg í 5.358 kg. Efnainnihald reiknað út frá kýrsýnum breyttist milli ára á þann veg að fituhlutfall hækkaði úr 4,13% í 4,15% en próteinhlutfall lækkaði úr 3,40% í 3,37%. Efnainnihald í innleggsmjólk breyttist á líkan hátt þannig að fituhlutfall hækkaði úr 4,06% í 4,07% en próteinhlutfall lækkaði úr 3,35% í 3,32%. Afurðir í kg verðefna minnkuðu því um 5 kg/árskú, úr 407 kg MFP í 402 kg MFP.

Alls skiluðu 221 bú skýrslum á árinu 2009 eða þremur fleiri en árið áður. Nokkur þessara búa skiluðu skýrslum fyrir hluta ársins, ýmist vegna þess að þau höfu skýrsluhald eða hættu framleiðslu á árinu. Búum á svæðinu fækkaði um fjögur á árinu og voru 253 í árslok.

Þátttaka í skýrsluhaldi jókst milli ára og var 92,7% miðað við mjólkurinnlegg en var 88,4% á árinu 2008. Ástæða er til að nefna hve mjög skýrsluskil bötunðu á síðasta ári og er það án efa afleiðing þessaðtekin var uppgæðastýring á skýrsluhaldi nautgripæræktarinnar. Þó eru enn of margir sem eru að skila skýrslum of seint og verða þannig af gæðastýringargreiðslum en þetta er atriði sem á að vera mjög auðvelt að kippa í lag.

Reiknuðum árskúum fjölgaði um 541,8 á árinu og voru alls 8.874,9 árið 2009. Kúm á skýrslu allt árið fjölgaði sömuleiðis. Þannig voru 5.961 kýr á skýrslu allt árið í fyrra en 5.635 árið áður.

Meðalbústærð á svæðinu jókst milli ára hvort sem miðað er við fjölda árskúa eða innlagða mjólk. Í árskúum talið stækkaði meðalbúið úr 40,7 árskúum í 41,0 árskúr og meðalinnlegg á skýrslubúum jókst um 1.310 kg, úr 211.170 kg mjólkur í 212.480 kg. Miðað við mjólkurinnlegg hefur meðalbúið því stækkað um 44.462 kg eða rúm 26% á síðustu fjórum árum.

Innköllum veiðiskýrslna

Veiðimálastofnun safnar og vinnur úr skýrslum um veiði lax- og silungs. Þessa dagana eru skýrslur að berast frá sl. ári en nokkuð vantar upp á að allar skýrslur séu komnar í hús. Veiðiréttarhafar og aðrir þeir sem hafa umsjón með skráningu á veiði eru beðnir um að koma veiðiskýrslum til Veiðimálastofnunar sem allra fyrst. Senda má ljósrít af veiðiskýrslum eða senda þær rafrænt. Mikilvægt er að einnig sé greint frá ef veiði hefur ekki verið stunduð.

Vinsamlega sendið veiðiskýrslurnar til Veiðimálastofnunar, Austurvegi 1, 800 Selfoss, eða Veiðimálastofnunar Keldnaholti, 112 Reykjavík. Þær má einnig senda í bréfasíma: 480-1818 eða á netfangið: sudurlandsdeild@veidimal.is

Afurðir eru mestar eins og árið áður í A-Skaft. Þó þær hafi minnkað um 84 kg/árskú milli ára. Meðalafurðir þar voru 5.639 kg/árskú á árinu 2009. Eina sýslan sem státar af afurðaaukningu milli ára er Árnessýsla þar sem afurðir jukust úr 5.589 kg/árskú 2008 í 5.595 kg/árskú 2009. Afurðir eftir árskú og breytingu milli ára eftir sýslum má sjá í eftirfarandi töflu:

Svæði	Kg/árskú 2008	Kg/árskú 2009	Breyting, kg
A-Skaft.	5.723	5.639	-84
V-Skaft.	4.723	4.673	-50
Rang.	5.498	5.376	-122
Árn.	5.589	5.595	+6
Suðurland	5.490	5.440	-50
Landið	5.442	5.358	-84

Afurðahæsta búið á Suðurlandi 2009 var bú Daníels Magnússonar í Akbraut í Holtum. Meðalafurðir eftir árskú þar reyndust vera 7.604 kg og 563 kg verðefna (MFP). Sé hins vegar miðað við mjólkurmagn var bú þeirra Sveins Ingvarssonar og Katrínar Andrésdóttur í Reykjahlíð á Skeiðum efst með 7.612 kg/árskú og 559 kg MFP. Eins og sjá má er munurinn milli þessara búa nánast enginn.

Hér fyrir neðan getur að líta lista yfir afurðahæstu búin á Suðurlandi 2009 raðað eftir MFP.

Búsnr. og bú	Árskúr	Mjólk, kg	MFP
860920 Akbraut	21,1	7.604	563
870840 Reykjahlíð	57,2	7.612	559
860530 Kirkjulækur 2	44,2	7.465	558
870934 Gunnbjarnarholt	107,6	7.083	522
871020 Berghylur	26,8	7.111	520
860637 Móeiðarhvoll	64,8	6.588	511
870805 Efri-Brúnavellir 2	18,9	6.641	509
871077 Dalbær	55,2	6.721	507
860103 Ytri-Skógar	29,9	6.911	506
870413 Geirakot	32,0	6.702	504
860345 Vorsabær	56,8	6.687	498
871022 Kotlaugar	51,7	6.615	497
860702 Helluvað	39,4	6.650	497
861033 Lækjartún	11,0	6.521	496
870650 Stóra-Ármót	45,6	6.529	496
860729 Selalækur	50,7	6.721	492
860320 Stóra-Hildisey 2	64,9	6.415	491
870803 Reykir	53,6	6.555	490

Afurðahæsta kýrin á Suðurlandi 2009 miðað við mjólkurmagn var Sokka 372 í Egilsstaðakoti í Flóa en hún mjólkaði 11.408 kg á árinu. Sokka 372 er dóttir Soldáns 95010 og móðurfaðir hennar er Kóri 97023. Önnur í röðinni varð Kippa 560 í Reykjahlíð á Skeiðum með 11.215 kg en þessi kýr er dóttir Depils 03037 og móðurfaðir er Galsi 94034.

Í eftirfarandi töflu má sjá þær kýr sem mjólkuðu yfir 10.000 kg á árinu 2009.

Kýr nr.	Nafn	Faðir	Mjólkg	Pró.%	Bú
372	Sokka	95010 Soldán	11.408	3,38	870713 Egilsstaðakot
560	Kippa	03037 Depill	11.215	3,25	870840 Reykjahlíð
1600821-0057	Emma	94032 Punktur	11.037	2,90	770190 Flatey
1655141-0396	Gæfa	97010 Stígur	10.668	3,53	871078 Birtingaholt 1
1600821-0044	Spöng	99999	10.630	3,22	770190 Flatey
304	Thebrún	97018 Fanni	10.597	3,30	870818 Votamýri
1666111-0371	Habbý	97032 Þverteinn	10.583	3,40	870934 Gunnbjarnarholt
543	Þúfa	97010 Stígur	10.488	3,28	860702 Helluvað
195	Stjarna	94017 Kaðall	10.403	3,24	870126 Syðri-Völlur
467	Rúna	94006 Völsungur	10.332	3,53	870840 Reykjahlíð
382	Hespa	99029 Ótti	10.177	3,21	870804 Reykhóll
549	Slanga	03015 Draumur	10.084	3,25	870840 Reykjahlíð
153	Hrafnhetta	88021 Haki	10.076	3,92	860333 Hólmar
355	Kæla	97010 Stígur	10.069	3,66	871058 Hrepphólar
239	Skvetta	94017 Kaðall	10.051	3,66	861033 Lækjartún

Rétt er að vekja athygli á Hrafnhettu 153 í Hólum í A-Landeyjum sem núna er handhafi Íslandsmets í æviafurðum en hún hafði nú um áramótin mjólkað 111.194 kg á 15,2 árum eða 7.315 kg að meðaltali á ári. Fitu% 3,78, prótein% 3,52 og MFP 534 kg/ár. Hrafnhetta er enn að og nálgast nú sitt 18. aldursár því hún er fædd í febrúar 1992. Hún er dóttir Haka 88021 og bar sínum fyrsta kálfi 24. október 1994 en síðast bar hún 4. janúar 2009.

Á heimasíðunni, www.bssl.is, má nálgast hefðbundið uppgjör nautgripærktarfélaganna fyrir árið 2009, lista yfir afurðahæstu kýr félaga, bú með 350 kg MFP/árskú eða meira á árinu 2009 og þær kýr sem mjólkuðu 8.000 kg eða meira á árinu.

Guðmundur Jóhannesson.

Tilkynning frá yfirdýralækni til hrossaeigenda

Á hestamiðlum og í Bændablaðinu (tbl. 1 og 2 2010) hefur verið birt tilkynning frá yfirdýralækni til hrossaeigenda varðandi hertar reglur um effirlit með lyfjaleifum og einstaklingsmerkingum. Hér fer á eftir úrdráttur úr þeim skrifum þar sem reynt er að draga fram það mikilvægast.

- Öll hross eldri en 10 mánaða gömul eiga að vera skráð í WF og örmerkt. Hross sem fædd eru árið 2008 eða síðar skulu vera örmerkt en frostmerking er áfram tekin gild sem einstaklingsmerking eldri hrossa.
- Dýralæknar mega ekki meðhöndla hross nema þau séu einstaklingsmerkt. Hross með svo óskýr frostmerki að ekki er hægt að lesa af þeim með öruggi skoðast ómerkt. Sama á við um hross sem skráð eru með örmerki sem ekki finnst. Hafi hross verið örmerkt en merkingin ekki verið skráð í WF, þarf eigandinn að sjá til þess að skráningu verði lokið innan viku frá því að hrossið er meðhöndlað.
- Allar lyfjameðhöndlunir og upplýsingar um biðtíma til afurðanýtingar ber að skrá í WF. Bæði dýralæknar og eigendur bera ábyrgð á að svo sé gert.
- Aðeins má senda einstaklingsmerkt hross til slátrunar. Undanþegin eru folöld yngri en 10 mánaða en þau skulu merkt með einstaklingsnúmeri móður, t.d. með hálsbandi. Af því leiðir að aðeins er leyfilegt að nota skráðar og einstaklingsmerktar hryssur til kjötframleiðslu.

Ástæðan fyrir þessum breytingum eru kröfur frá Evrópusambandinu en þar eru mjög strangar reglur varðandi lyfjagjafir. Urbætur þessar þurfa að vera komnar í gagnid fyrir miðjan apríl 2010, eigi að vera um frekari útflutning á hrossakjöti til Evrópusambandsins að ræða. Það er því mjög mikilvægt að þeir sem enn eiga óskráð hross hafi samband við Búnaðarsambandið og fái aðstoð við að grunnskrá hrossin svo ekki komi til leiðinda þegar farga eða meðhöndla þarf

hrossin. Síminn hjá BSSL er 480 1800 en einnig er hægt að senda tölvupóst á netfangid.halla@bssl.is.

Við útflutning hrossa verður að gefa út hestavegabréf og er sú útgáfa á hendi Bændasamtaka Íslands. Nýjasta útgáfan af vegabréfinu gerir ráð fyrir lyfjaskráningu með sama hætti og annars staðar í Evrópu. Matvælastofnun hefur í samvinnu við Bændasamtök Íslands lagt alla áherslu á að fá WF viðurkenndan af Evrópusambandinu sem rafrænt hestavegabréf.

Halla Eygló Sveinsdóttir.

Nautgripærktin Niðurstöður skýrsluhalds 2009 og verðlaunaveiting

Miðvikudaginn 24. febrúar n.k. verða niðurstöður skýrsluhaldsins 2009 kynntar á fundi ásamt því að afurðahæstu búunum og kúnum sem og glæsilegustu kúm héraðsins fæddum 2004 og 2005 verða veitt verðlaun. Fundurinn verður haldinn á Árhúsum á Hellu og hefst kl. 13.30.

Á fundinn mæta, auk ráðunauta Búnaðarsambandsins, landsráðunautar BÍ í nautgripærkt, þau Gunnfríður E. Hreiðarsdóttir og Magnús B. Jónsson.

Allir kúabændur sem og aðrir áhugamenn um nautgripærkt eru hjartanlega velkomnir.

Búnaðarsamband Suðurlands

Við áramót

Nú þegar nýtt ár gengið í garð er ekki úr vegi er vert að líta um öxl og fara yfir liðið ár þó ekki sé hollt að staldra lengi við fortíðina. Nýtum okkur þá dýrmætu reynslu sem að hvert ár gefur okkur til að vinna að þeim ögrandi verkefnum sem framundan eru.

Það sem setti mark sitt á síðasta ár öðru fremur er að stjórnýsla og efnahagskerfi þjóðarinnar var í molum. Skuldugir bændur gátu illa, eins og aðrir einstaklingar og fyrirtæki, staðið undir fjárskuldbindingum sínum, þá einkum lánum í erlendri mynt. Við tók tími frystinga lána og mikillar óvissu. Þó að lánastofnanir séu komnar með einhverjar lausnir þá er ekki eftir rúmt ár enn kominn botn í hver endanleg niðurstaða verður. Þessi langa bið hefur tekið mjög á þá sem reynt hafa. Ráðunautar Búnaðarsambandsins hafa lagt verulega mikla vinnu í því að aðstoða sunnlenska bændur vegna þessa.

Fyrirsjáanlegt er að miklar breytingar verða á tekjustofnun Búnaðarsambandsins á næsta ári. Búnaðarlagasamningur milli ríkis og BÍ til verkefna á sviði jarðabóta, búfjárræktar og leiðbeiningarstarfsemi, sem og til Framleiðnisjóðs landbúnaðarins vegna atvinnuuppbyggingar í sveitum og verkefna sem stuðla að aukinni framleiðni í íslenskum landbúnaði skv. búnaðarlögum rennur út á þessu ári. Auk þess að framlög ársins 2010 voru skert umtalsvert samfara samdrætti í ríkisframlögum. Annað er aukinn þrýstingur á lækkun búnaðargjalds. Ákomandi búnaðarþingi verður búnaðargjaldið tekið til umfjöllunar og er það óskandi að þar verði teknar stefnumótandi ákvarðanir um málið. Rætt hefur verið um nauðsyn þess að hagræða í ráðgjafabjónustunni. Á fundi formanna og framkvæmdastjóra búnaðarsambandanna var kynnt skýrsla starfshóps þess efnis að ráðgjafabjónusta sem rekin er á vegum búnaðarsambandanna og BÍ renni í eitt félag, sem tæki til starfa 1. janúar 2011. Ekki voru allir á sama máli hvað þetta varðaði, en þó var ákveðið að skipa

nefnd til að vinna að endurskipulagningu á ráðgjafabjónustunni með það að leiðarljósi að hagræða í þessum rekstri, auka sérhæfingu og jafna aðgang bænda að leiðbeiningabjónustu í landbúnaði. Innan búnaðarsambandsins er verið að finna leiðir til að mæta þessum breytingum á rekstrarumhverfinu.

Samþykkt var á Alþingi að hefja formlegar aðildarviðræður við ESB 16. júlí 2009. Ljóst er að framundan er langt, flókið og kostnaðarsamt ferli sem að hagsmunasamtök bænda verða að leggja allt sitt í. BÍ í samstarfi við aðildarfélögin mun leiða þessa vinnu.

Þó að efnahagsþrengingar séu og víða þröngt í búi þá eru alltaf einhver tækifæri innan seilingar því að eins og máltækið segir: „Neyðin kennir naktri konu að spinna“. Vandamálið er oft að eygja tækifærin og að hrinda hugmyndum í framkvæmd. Nú þegar er að spretta upp fjölbreyttari starfsemi með frekari vinnslu afurða heima á búunum. Aukinn áhugi er fyrir fjölbreyttari ræktun í hefðbundnum búskap eða til annarra nota. Ný hugsun með nýtingu orkugjafa sem áður hafa verið ónýttir. Breytt neyslumynstur almennings vegna þrengri fjárhags felur eflaust tækifæri í sér svo eitthvað sé nefnt.

Nú þegar þrengir að ættu félög bænda að taka innri starfsemi til endurskoðunar og styrkja innviðina. Ekki hafa allir bændur fundið sér farveg innan þess félagskerfis sem er við líði. Nýverið stofnuðu ungir bændur sitt félag og verður spennandi að sjá hvert það stefnir. Eitt er víst að orka þessara ungu bænda er mikil og gott að hún fái þann farveg sem hentar.

Að lokum vil ég þakka stjórn og starfsfólki Búnaðarsambands Suðurlands, sunnlenskum bændum svo og Sunnlendingum öllum fyrir samstarfið á liðnu ári.

Nýárskveðja,
Guðbjörg Jónsdóttir
formaður BsSI.

Kynbótasýningar 2010

Á síðasta fagráðsfundi hrossaræktar í desember var sýningar-áætlun fyrir árið 2010 samþykkt og fer hún hér á eftir:

Alltaf geta einhverjar breytingar orðið á sýningaráætlun því þátttaka verður ekki ljós fyrr en nokkrum dögum fyrir sýningu. Þar sem nú er landsmótsár má búast við mikilli þátttöku og um að gera fyrir ræktendur að fara strax að huga að því hvenær hrossin eiga að vera komin í topp form. Mjög lítil þátttaka var í Víðidalssýningunni í fyrra en vonandi verða þjálfarar og ræktendur klárir með hross á þá sýningu því ekki veitir okkur af tímanum, ef þátttaka verður með svipuðu móti og undangengin landsmótsár. Líka um að gera að setja dæmið þannig upp að hafa möguleika á að mæta á aðra sýningu ef eitthvað fer úrskeiðis.

Halla Eygló Sveinsdóttir

Tími	Staður	Sími
22.4 - 23.4	Sauðárkrókur	455-7100
10.5 - 14.5	Reykjavík	480-1800
12.5 - 14.5	Eyja fjörður	460-4477
17.5 - 28.5	Hafnarfjörður	480-1800
24.5 - 28.5	Sauðárkrókur	455-7100
31.5 - 11.6	Hella	480-1800
31.5 - 4.6	Blönduós	451-2601
1.6 - 2.6	Hornafjörður	480-1800
3.6 - 4.6	Hérað	471-1161
7.6 - 11.6	Eyja fjörður	460-4477
7.6 - 11.6	Borgarfjörður	437-1215
27.6 - 4.7	Landsmót	
3.8 - 6.8	Borgarfjörður	437-1215
11.8 - 13.8	Blönduós	451-2601
9.8 - 20.8	Hella	480-1800
18.8 - 20.8	Skagafjörður/Eyja fjörður	460-4477